

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 09.06.1972, sp. zn. 5 Cz 13/72, ECLI:CZ:NS:1972:5.CZ.13.1972.1

Číslo: 42/1973

Právní věta: Nepřiznal-li soud v řízení o náhradu škody způsobené pracovníkem organizací plnou náhradu nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř., nemůže při poměrném rozdělení nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. vycházet z výše náhrady škody snížené podle ustanovení § 183 zák. práce, nýbrž vychází ze zjištěného poměru odpovědnosti za vzniklou škodu, který představuje úspěch ve věci dosažený účastníky řízení.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 09.06.1972

Spisová značka: 5 Cz 13/72

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Náklady řízení, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 142 65/1965 Sb. § 183

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42/1973 sb. rozh.

Nepřiznal-li soud v řízení o náhradu škody způsobené pracovníkem organizací plnou náhradu nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř., nemůže při poměrném rozdělení nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. vycházet z výše náhrady škody snížené podle ustanovení § 183 zák. práce, nýbrž vychází ze zjištěného poměru odpovědnosti za vzniklou škodu, který představuje úspěch ve věci dosažený účastníky řízení.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 9. 6. 1972, [5 Cz 13/72](#))

Žalující organizace uplatnila vůči žalovanému, který je jejím pracovníkem, nárok na náhradu škody ve výši 106 679 Kčs. Nárok byl uplatněn v celé výši, poněvadž žalovaný způsobil škodu v opilosti, když jako řidič nákladního auta organizace zachytil na vozovce chodce, který byl smrtelně zraněn a zemřel. Uplatněná pohledávka se skládá z těchto položek: 6104 Kčs, které žalobkyně musela zaplatit za vypravení pohřbu včetně nákladů na pomník, 575 Kčs, které musela zaplatit advokátní poradně v B., a 100 000 Kčs, které byly zaplacený na úhradu regresního nároku OÚNZ v B.

Okresní soud v Blansku rozsudkem uložil žalovanému zaplatit žalující organizaci 10 000 Kčs a na nákladech řízení 430 Kčs. K částce 10 000 Kčs dospěl soud prvního stupně po provedeném dokazování tak, že vzal za prokázáno, že škoda činila zažalovanou částku 106 679 Kčs, dále vzal za prokázáno, že žalovanému lze přičíst vinu jen z jedné poloviny, neboť k usmrcení chodce došlo také jeho zaviněním, ale i v důsledku vadných brzd auta organizace a v důsledku toho, že podnět k pití lihovin dala žalovanému vedoucí prodejny žalující organizace A. P., která žalovanému nabídla pivo, jež žalovaný vypil. Odpovídá tedy žalovaný za škodu jen ve výši 53 330,50 Kčs. Tuto částku pak soud prvního stupně snížil podle ustanovení § 183 odst. 1 zák. práce na 10 000 Kčs. Žalující organizaci přiznal na nákladech řízení pouze jejich část s odůvodněním, že organizace měla ve věci jen částečný úspěch (§ 142 odst. 2 o. s. ř.).

Krajský soud v Brně k odvolání žalobce změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že přiznal žalující organizaci částku 18 669 Kčs a o nákladech řízení rozhodl tak, že účastníci nemají právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud dospěl k závěru, že žalovanému se podařilo vyvinut jen z 30 %, takže odpovídá za vzniklou škodu, jejíž výše 106 679 Kčs byla zjištěna, že 70 %, tedy částkou 74 676 Kčs. Tuto částku pak odvolací soud snížil podle ustanovení § 183 odst. 1 zák. práce na částku 18 669 Kčs. Výrok o nákladech řízení odůvodnil soud druhého stupně poukazem na ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. Uváděl, že žalující organizace měla úspěch méně než jednou pětinou uplatněného nároku, přičemž již z výsledku trestního řízení jí bylo známo, že nehodu spoluzavinil i postižený chodec. K tomu měla organizace při podání žaloby přihlédnout, a nemůže se proto dovolávat ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČSR, tak, že výrokem rozsudku soudu druhého stupně o náhradě nákladů řízení byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo. Z této zásady je v ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. připuštěna výjimka v tom směru, že je možno přiznat účastníkovi plnou náhradu nákladů řízení, i když měl ve věci úspěch jen částečný, jestliže záviselo rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.

Soud druhého stupně dospěl k závěru, že žalovaný odpovídá za škodu ze 70 %, tj. částkou 74 676 Kčs. Při rozhodování o nákladech řízení u soudu prvního stupně měl pak soud druhého stupně vycházet z té částky, jíž byl vyjádřen poměr odpovědnosti žalovaného za vzniklou škodu (70 %), neboť to představuje procesní úspěch žalující organizace v soudním řízení. Pokud pak soud druhého stupně tuto částku snížil podle ustanovení § 183 odst. 1 zák. práce na částku 18 669 Kčs, jde právě o případ, kdy rozhodnutí o výši nároku je závislé na úvaze soudu, i když se při tomto snížení soud musí řídit hledisky uvedenými v ustanovení § 183 odst. 2 zák. práce. Podle ustanovení § 183 odst. 1, věta druhá, zák. práce organizace sama v případě, že škoda byla způsobena v opilosti, jak tomu bylo v daném případě, náhradu škody snížit nemůže. Neúspěch žalující organizace, který je představován snížením náhrady škody soudem podle ustanovení § 183 odst. 1 zák. práce, nutno proto hodnotit, pokud se týká nákladů řízení, podle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. a nelze k němu přihlížet při celkovém porovnání úspěchu účastníků podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř.

Byl-li tedy žalovaný shledán odpovědným za škodu jen ze 70 %, představuje to úspěch žalující organizace ve věci ze 7/10. Od toho je třeba odečíst 3/10 úspěchu žalovaného, takže podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. má žalující organizace právo na 4/10 čili 2/5 nákladů řízení u soudu prvního stupně.

Porušil tedy soud druhého stupně, pokud se týká nákladů řízení u soudu prvního stupně, zákon v

ustanovení § 142 odst. 2 a 3 o. s. ř. Byl proto rozsudek soudu druhého stupně v tomto výroku zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.